

Ks. ADAM KOPYCIŃSKI

Bezwyznaniowy

KRAKÓW 2018

www.ultramontes.pl

Bezwyznaniowy

Ks. ADAM KOPYCIŃSKI

Chrześcijanin, który odpadł od wiary Chrystusowej do innych form niechrześcijańskich, np. do judaizmu, mahometanizmu lub poganizmu, albo który w nic nie wierzy, jako wyznawca systemu racjonalizmu, naturalizmu, spirytyzmu lub indyferentyzmu i innych podobnych filozoficznych mniemań naukowych, w których istnienie Objawienia Bożego w części lub w całości bywa zaprzeczane, wpada w klątwę "w szczególny sposób" papieżowi zastrzeżoną. W tę klątwę wpadają heretycy, tj. ci, którzy z wiedzą i z umysłu przeczą lub w wątpliwość podają jakiś artykuł wiary świętej i ci wszyscy, którzy zewnętrznie objawili swe heretyckie przekonanie, choćby to czynili w tajemnicy i bez świadka. Ale ów czyn musi być czynem ludzkim, tj. nie we śnie, lub po pijanemu spełnionym i rzeczywiście złym.

Caricatura di Lutero e Caterina Bora.

Originale nella Biblioteca Pubblica di Berlino.

W klątwę wpada każdy heretyk, chociażby do żadnej sekty nie należał. W tę klątwę wpadają wszyscy wierzący heretykom i ci, którzy zachwalają nauki Lutra, Kalwina i innych tego rodzaju, którzy twierdzą, że ich nauka jest prawdziwa lub pragną w ich wyznaniu umrzeć.

W tę klątwę wpadają nadto:

- a) "Przyjmujący", którzy u siebie ukrywają ściganego za herezję, ale nie czynią tego z przyjaźni, tylko z przywiązania do herezji.
- b) "Sprzyjający", tj. którzy słowem, pismem lub czynem chwalą heretyków, wyszydzają lub utrudniają działalność Kościoła, udzielają heretykom opieki, pomagają do uporu, jeżeli tylko nie czynią tego z konieczności.
- c) "Obróńcy", do tych zaliczają się nie tylko ci, którzy bronią nauk heretyckich, ale i ci, którzy bronią heretyków z tytułu ich herezji, bez względu na to, choćby ta obrona nie została uwieńczona pomyślnym skutkiem. Można ich zaś bronić siłą, władzą, pomocą i opieką.

Trzeba pamiętać, że herezja ta musi się na zewnątrz objawić w ważnym z siebie samego przedmiocie. Grzech wewnętrzny bowiem nie podpada pod cenzurę. A więc tajemny heretyk może być od każdego kapłana rozgrzeszony. Spowiednik powinien bardzo roztropnie postępować i swą gorliwość łagodzić wielką miłością. Jeżeli katolik wierzy w Kościół święty, to spowiednik obowiązany jest przypuścić, że on nie jest heretykiem i nie wolno mu dlatego poddawać pytań, które by penitenta zmieszały, albo do uporu zachęcały. Jeżeli zaś rzeczywiście wierny dopuścił się tego przestępstwa, niechaj mu spowiednik utoruje drogę do powrotu, nie naruszając przepisów Kościoła.

Jeżeli bezwyznaniowy, wolnodumca, nie chce się spowiadać przed ślubem, to proboszcz postąpi z nim według orzeczenia Świętej Kongregacji Inkwizycji z d. 30 stycznia 1867 r. Biskup tabasceński postawił Stolicy Świętej następujące pytania:

I) Co czynić, jeżeli mężczyzna ochrzczony, który odstąpił od wiary słowem i sercem uznaje, a szczególnie, który twierdzi, że nie wierzy w sakramenty Kościoła, domaga się zawarcia małżeństwa w kościele, ale tylko dlatego, że sobie tego narzeczona życzy?

II) Co czynić, jeżeli domaga się tego samego mężczyzna, należący do potępionej sekty wolnomularskiej lub podobnej innej, chociażby wiary zupełnie jeszcze nie utracił, ale od sekty odstąpić nie chce?

III) Co czynić, jeżeli domaga się tego tenże sam mężczyzna, który wiary nie porzucił, a który sprzeciwia się też wiary wyznawać i inne obowiązki chrześcijańskie spełniać?

Dano taką odpowiedź:

Na 1-e pytanie: Ilekroć rozchodzi się o małżeństwo między jedną stroną katolicką a drugą, która od wiary odpadła i przystąpiła do innego fałszywego wyznania lub sekty, należy się postarać o zwykłą a konieczną dyspensę według znanych przepisów i warunków. Jeżeli się rozchodzi o małżeństwo między jedną stroną katolicką a drugą, która od wiary odstąpiła, a nie przystąpiła do żadnego fałszywego wyznania lub sekty, natenczas jeżeli proboszcz nie może w żaden sposób przeszkodzić zawarciu tego małżeństwa, a roztropnie obawia się, iż w razie odmowy swej asystencji wielkie zgorzenie i strata powstanie, ma całą sprawę przedłożyć biskupowi, który po zbadaniu wszystkich okoliczności, może pozwolić, a to na mocy władzy teraz mu udzielonej, ażeby proboszcz biernie, jako świadek uprawniony, był obecny przy tym małżeństwie, rozumie się, jeżeli zastrzeżono katolickie wychowanie wszystkich dzieci i inne podobne warunki.

Na 2-e pytanie: Należy się trzymać orzeczenia z dnia 28 czerwca 1803 r., które brzmi: Co się tyczy małżeństw, w których jedna ze stron je zawierających, należy do tajemnych stowarzyszeń przez papieską konstytucję potępionych, biskup zważywszy okoliczności w poszczególnych wypadkach rozporządzi to, co za korzystne uzna.

Na 3-e pytanie: Poradź się autorów dobrych, a szczególnie Benedykta XIV, *De Synodo dioeciesana*, ks. VIII, rozdz. XIV, n. 5.

Ks. Adam Kopyciński

Artykuł z: *Podręczna Encyklopedia Kościelna* opr. pod red. ks. Zygmunta Chełmickiego, A-B. Tom III-IV. Warszawa 1904, ss. 297-298 (hasło: *Bezwyznaniowy*). (1)

Przypisy:

(1) Por. 1) Kodeks Prawa Kanonicznego. Papież Pius IV, [*Wyznanie wiary katolickiej \(Professio Catholicae Fidei\)*](#).

- 2) Papież Urban VIII, Papież Benedykt XIV, [Wyznanie Wiary dla chrześcijan wschodnich \(Professio Fidei Orientalibus praescripta\)](#).
- 3) Św. Pius X, Papież, a) [Encyklika Pascendi dominici gregis o zasadach modernistów](#). b) [Przysięga antymodernistyczna](#).
- 4) Ks. Adolf Tanquerey, [O herezji](#).
- 5) Ks. Ignacy Grabowski, [Prawo kanoniczne. O występkach przeciw wierze i jedności kościelnej](#).
- 6) Ks. Jan Nepomucen Opieliński, a) [Apostaci, heretycy i schizmatycy a inni grzesznicy](#). b) [Ekskomunika na schizmatyków](#). c) [Co to jest ekskomunika?](#)
- 7) Ks. Nicolas Pauwels, [Teologia praktyczna o Wierze i o Składzie Wiary. Czy heretycy są w Kościele? \(Theologiae practicae de Fide et Symbolo. An haeretici sint in Ecclesia?\)](#).
- 8) Ks. Franciszek Pouget, [Nauki katolickie w sposób katechizmowy... Heretycy, schizmatycy, apostaci. \(Institutiones catholicae in modum catecheseos... Haeretici, schismatici, apostatae\)](#).
- 9) Ks. Jules Didiot, [Herezja](#).
- 10) Ks. Franciszek Bączkowicz CM, [Przepisy Kościoła odnoszące się do współżycia katolików z heretykami](#).

(Przypisy i ilustracje od red *Ultra montes*).

([HTM](#))

© *Ultra montes* (www.ultramontes.pl)

Cracovia MMXVIII, Kraków 2018